

Ansamblul coral al Radioteleviziunii (dirijor Aurel Grigoraș) a produs o bună impresie, prin calitatea sonorității, precizia execuției și dicțiunii. Baritonul Vasile Martinou, sobru, corect, a creat un Oedip cu „inima neîntinată”, acel Oedip al lui Enescu, „personaj al tuturor timpurilor”, așa cum l-a conceput și realizat marele nostru muzician.

Cea de a doua parte a programului a fost dedicată lui Claude Debussy, din creația căruia s-a prezentat întâi un fragment din opera *Pelléas et Mélisande* (scena de la turnul castelului — actul III) în care soliștii — Magda Ianculescu și Valentin Teodorian — au redat cu dezinvoltură acele „nuanțe” atât de caracteristice.

Cu cele trei schițe simfonice, *Marea (Din zori pînă la amiază pe mare, Jocul valurilor și Dialogul vîntului și al mării)* s-a încheiat concertul extraordinar al Radioteleviziunii.

Titus MOISESCU

Orchestra simfonică a Radiodifuziunii și Televiziunii Franceze, dirijată de Gilbert Amy

Conducînd Orchestra Radiodifuziunii și Televiziunii franceze, compozitorul Gilbert Amy a prezentat, la începutul lunii octombrie, două programe foarte variate de muzică franceză precum și o lucrare de Cornel Țăranu.

Orchestra, fiindînd încă din 1937, este alcătuită din muzicieni valoroși care, dincolo de eminentele lor însușiri individuale și-au dobîndit o **coeziune** remarcabilă, funcționînd ca un organism artistic omogen, perfect sudat.

În concertele dirijate de tînărul dar deja reputatul compozitor și dirijor Amy, am putut desluși cu prisosință valoarea acestei formații de prestigiu, în interpretarea unor lucrări de o mare diversitate stilistică.

Introducerea din suita *Romeo și Julieta*, apoi unisonul violinelor din fragmentul *Romeo singur* atestă gradul înalt de șlefuire artistică a orchestrei.

Acestea aveau să apară nu mai puțin sensibile în subtila interpretare dată celor trei tablouri simfonice, *Marea* de Debussy precum și tripticului ravelian, *Rapsodia spaniolă*. În ambele lucrări orchestra a redat atât elementele de colorit cît și de ritmică variată, la un nivel artistic desăvîrșit și unitar.

Am luat contact apoi cu muzica lui Varèse. Din creația acestui ilustru precursor al muzicii experimentale, Gilbert Amy ne-a prezentat *Ofrande* pentru soprană, piccolo, trompetă și instrumente de percuție. A susținut cu discreție expansiunile lirice ale unei partituri extrem de exigente soprana Elvira Cîrje, care a cîntat cu o voce realmente cristalină și cu deplină volubilitate.

J. — V. PANDELESCU

Brașov

Profilînd aspectele unui complex de acțiuni și realizări remarcabile, stagiunea anului trecut a creat celei actuale obligații crescute. Semne foarte bune au anunțat de la început că ștabela multiplelor antecedente pozitive a fost preluată cu hotărîte forțe de amplificare și reîmprospătare.

La Filarmonica „Gh. Dima”, deținătoarea capitală a primului plan în desfășurarea manifestărilor, au germinat idei animatoare și care și-au găsit de îndată aplicarea practică. Poate că am să surprind, ierarhizînd în chip neașteptat ordinea citărilor din prima lună a stagiunii.

Nu pot rezista însă dorinței de a comunica și sublinia imediat o inițiativă ingenioasă și ieșită din comun ale cărei perspective pot fi surprinzătoare. Abia luată, a și fost experimentată cu evident succes.

E vorba de programarea lunară a unor concerte instructive, adresîndu-se în special școlărilor și preșcolărilor prin program, durată și mod de prezentare. Fericita inovație rezidă mai ales în „modalitate”, explicațiile nefiînd date „ex cathedra”, ci prin mijloace mult mai direct menite să descopere și să încinte înțelegerea fragedă și sufletul copilului. S-a apelat la cunoscuta artistă a teatrului „Ion Creangă” din București, Daniela Anenkov, care în voioase dialoguri cu năzdrăvana marionetă Așchiuță știe să trezească și să capteze intuiția copiilor, stîrnindu-le curiozitatea și dorința spontană de a ști și de a înțelege. La experimentarea inaugurală a formulei, s-a obținut chiar și micul miracol al stingerii aproape generale a turbulențelor așteptate firesc de la masa de prichindei care depășiseră numărul de locuri din vasta sală a Teatrului Dramatic.

Primul subiect ales a programat excepționala pagină a lui Serghei Prokofiev *Petrică și Lupul* cu sprijinul dirijoral competent și plin de simpatie al lui Mircea Lucescu și cu concursul întregii orchestre a Filarmonicii; a fost un categoric și însuflețit succes.

Paralel, alte concerte lunare, precedate de cuvîntul darnic în inițieri al muzicologului, profesor George Pascu, se vor adresa studenților dornici de a introduce și cunoașterea muzicii în consensurile întregii lor culturi.

Tot Filarmonica „Gh. Dima” va asigura și o continuitate simfonică stagională în orașul Sf. Gheorghe, unde existența unor grupări corale sau camerale mai vechi a creat cercuri de auditori care justifică pe deplin această lărgire teritorială a activității muzicale brașovene.

Acum, întorcîndu-mă la ordinea uzuală a lucrurilor, încep cu concertul cap de stagionă, în care primul cuvînt l-a avut poemul *Patria* de Grigore Nica, pentru tenor și orchestră. Exigențe severe prin registru și susținere n-au intimidat pe Florin Diaconescu care le-a răspuns în avîntat dinamism de

redare. Lucrarea ne-a părut însă stinjenită uneori în libera ei evoluare de conjuncturile de scriere adoptate.

În *Concertul al doilea* de Liszt, Kiss Gyula (Ungaria) a impresionat printr-o pianistică înaintat organizată și-o viguroasă forță interioară în rostiri, mărturisită sobru, clar, cert și cu un foarte extins indice de nuanțe și subnuanțe ajunse la subtile gradații în pianissimi, de veritabilă virtuozitate. Artistul a fost aplaudat și rechemat de repetate ori.

Dirijorul I. Ionescu-Galați, punind în joc o memorie muzicală calitativă, dovedită și cu alte prilejuri, a condus fără partitură și în mare amploare și strălucire, obținând de la orchestră o participare plină de elan și fermitate tehnică în *Simfonia a III-a* de Saint-Saëns, una din operele de frunte ale simfonismului francez cu însemnate dificultăți de execuție.

În concertul următor, încredințat muzicianului timișorean Nicolae Boboc, a fost ascultată într-o versiune de prezentare și edificare sigură, judicios și armonios caracterizantă în linii și expresivitate, *Simfonia a VIII-a* de Beethoven.

În *Simfonia spaniolă* de Eduard Lalo a reapărut un solist pe bună dreptate simpatizat la Brașov pentru vibrația sensibilă a lirismului său ca și pentru fina și agera sa măiestrie instrumentală: violonistul Ștefan Ruha.

Tot sub bagheta lui Nicolae Boboc care i-a asigurat o convingătoare înfățișare de concert, a fost ascultată în primă audiție *Uvertura* de Theodor Drăgulescu, dovedind un condei alert și vădită imaginație ritmică și timbrală.

Un concert simfonic extraordinar a adus pe frumoasele meleaguri ale Brașovului o orchestră de cameră, venită din depărtările statului Minnesota din S.U.A. și aparținând orașului Saint-Paul. Cu cel mai mare interes și rare satisfacții artistice, numerosul public a urmărit această formație integral și exemplar posesoare a spiritului muzicii de cameră, fiecare interpret fiind un veritabil solist, când muzica e cerea, iar în colectivitate, o voce de nădejde, îndeplinind cu simplitate, modestie, exactitate și firească exprimare toate răspunderile rolului ținut. De aci decurge adevărul comunicării, esența substanțializantă a cuprinsului muzical și însuși stilul. Dirijorul, Dennis Russel Davies, transmite ca într-o palpitare continuă și înriuritoare, impulsul ritmic a tot ce conduce, punctînd activ accentuări, articulări, reliefări, ivite în partitură.

Cu prilejul programului prezentat s-a putut aprecia evoluția unor instrumentiști de deosebită artă ca Romuald Tecco și Hanley Daws, concertmaistru și primă violină, cellista Felice Magendanz, bassista Susan Matthew, flautista Carol Vincenz, notabilă printre remarcați, cornistul Martin Smith, cornista Lawrence Barnhart. Derularea concertului a dovedit însă în același timp că în nici un compartiment al orchestrei nu se pot constata nici un fel de deficiențe.

A fost aplaudat, într-un concert de Bach pentru oboe d'amore, solistul Richard Killemer, dotat cu o surprinzător de bogat colorată și de străbătătoare sonoritate, caracterizînd cu dărnicie fermecătoarele resurse ale instrumentului.

Programul a înscris opere de Telemann, Stravinski, Bach și Haydn iar orchestra din Saint-Paul, soliștii ei și dirijorul Dennis Russel Davies au obținut un memorabil succes.

Aflată o parte a anului trecut în criză temporară de clavecin și de titular al violei da gamba, formația de instrumente vechi, *Cantus Serenus* a facultății de muzică din Brașov s-a reconstituit pe deplin și a revenit, cu același sîrg înțelept și rodnic ce i se cunoaște, la punerea în lumină a noi nestemate muzicale ale epocii preclasice, pe care își propun să le facă auzite în decursul misiunii culturale foarte serioase ce și-au asumat.

Seria de concerte de pe acum anunțate a fost deschisă cu o excelentă manifestare în mijlocul unei asistențe compacte, grupul concertistic fiind format din Gabriela Popescu (clavecin), Horia Cristian (clavecin și clavecin solo), Wolfgang Meschendörfer (flaut), Roswitha Meschendörfer (blockflöte și flaut) și Kurt Philippi (violoncel).

Primul recital al stagiunii a aparținut sopranei Ana Nigrim, aducînd viu prețuitele surprize ale unui program de muzică franceză, pornind de la Maurice Ravel și sfîrșind cu Olivier Messiaen, după ce dezvăluisese iubitorilor de lied piese, cu totul noi Brașovului, de Darius Milhaud, Henri Duparc și Sauguet. Interpretările de vie și sugestivă expresivitate muzicală, ambianța de manieră găsită fiecărei compoziții, au adus un succes de caldă unanimitate talentatei cîntărețe, cît și pianistei Liliana Iacobescu, abilă, fidelă textelor și interpretărilor soliste și creatoare de favorabilă ambianță în întregul recital.

Romeo ALEXANDRESCU

Tîrgu-Mureș

Aflîndu-ne o dată sau de două ori pe an la Tîrgu Mureș și asistînd cu aceste prilejuri la concertele simfonice ale Filarmonicii locale, avem de fiecare dată sentimentul că orchestra a mai parcurs o etapă în evoluția ei mereu ascendentă către atingerea aceluia nivel de profesionalism, care asigură o calitate constantă a concertelor, cu variațiile firești în plus sau în minus, provocate de personalitatea dirijorului respectiv. De această dată, la pupitru se găsea Pedro Ignacio Calderon, șef de orchestră argentinian, aflat pentru prima oară în contact cu o formație simfonică românească, la interval de o săptămînă înainte de a conduce un concert al Filarmonicii „George Enescu“.

Uvertura *Egmont* de Beethoven, în care suflul eroic s-a aliat cu impulsul generos și viril, a definit de la început personalitatea dirijorului oaspete, un muzician plin de temperament meridional, dar capabil să-și supună impulsurile unui permanent și sever auto-control. Orchestra l-a urmărit cu multă atenție și bunăvoință, lăsînd să se întrevadă din capul locului că va realiza un concert de ținută.